

POSTANOWIENIE

18 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski

na posiedzeniu niejawnym 18 sierpnia 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K. S. i T. K.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Banku spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 29 października 2021 r., I ACa 659/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Banku spółki akcyjnej w W. na rzecz K.S. i T.K. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanej do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Pozwany Bank spółka akcyjna w W. (dalej zamiennie „pozwany”, „skarżący”) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 29

października 2021 r., I ACa 659/20 zaskarżając go w części oddalającej apelację i zasądzającej na rzecz powoda koszty procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pozwany wskazał na konieczność dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), a to przepisów art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13, art. 65 k.c., art. 358 § 2 k.c. oraz art. 69 ust. 3 Prawa bankowego.

Ponadto skarżący wskazał, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), tj.:

1. związane z wykładnią art. 69 ust. 3 Prawa bankowego, sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie: czy wobec umożliwienia kredytobiorcom posiadającym kredyty denominowane lub indeksowane do waluty innej niż waluta polska dokonywania spłaty rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonania przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w tej walucie na podstawie wyżej powołanego art. 69 ust. 3 Prawa Bankowego, wzięwszy pod uwagę aksjomat racjonalności krajowego ustawodawcy, uzasadnione jest przyjęcie, że kredyty denominowane lub indeksowane do waluty innej niż waluta polska są kredytami udzielonymi w złotych polskich, skoro dokonanie przez kredytobiorcę spłaty raty kapitałowo-odsetkowej albo dokonanie przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w walucie, do której denominowany lub indeksowany jest kredyt, prowadzi do skutecznego spełnienia świadczenia wynikającego ze stosunku zobowiązaniowego w postaci umowy kredytu oraz zaspokojenia wierzyciela w osobie kredytodawcy, bez konieczności dokonywania jakichkolwiek przeliczeń bądź innych operacji walutowych wpłacanych przez kredytobiorcę środków w walucie innej, niż waluta krajowa?
2. związane z wykładnią art. 385¹ § 1 zd. drugie k.c. w związku z art. 4 ust. 2 Dyrektywy 93/13 oraz art. 385¹ § 2 k.c. w związku z motywem dwudziestym pierwszym Dyrektywy 93/13 stanowiącym, że "Państwa Członkowskie powinny zapewnić, aby nieuczciwe warunki nie były zamieszczane w umowach zawieranych przez sprzedawców lub dostawców

z konsumentami oraz, jeżeli jednak takie warunki zostają w nich zawarte, aby nie były one wiążące dla konsumenta, oraz zagwarantować, żeby umowa obowiązywała strony zgodnie z zawartymi w niej postanowieniami, pod warunkiem że po wyłączeniu z umowy nieuczciwych warunków może ona nadal obowiązywać", sprowadzające się do odpowiedzi na pytanie, czy w przypadku uznania w wyniku kontroli incydentalnej obecnych w umowie o kredyt indeksowany kursem waluty obcej klauzul spreadowych nieokreślających głównego przedmiotu umowy, za niedozwolone (nieuczciwe) warunki umowne, prawidłowym jest przyjęcie nieważności całej umowy, skoro klauzule ryzyka walutowego, określające - zgodnie z jednolitym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej - główny przedmiot tej umowy, nie stanowią niedozwolonych (nieuczciwych) warunków umownych?

Powodowie w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniesli o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej pozwanej w całości jako oczywiście bezzasadnej.

Ponadto wniesli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów solidarnie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżącego obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie ilości przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. ma zapewnić, że przyjęcie skargi

kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a nie jest przecież jego zadaniem dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Odwołanie się do tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga – jak wynika z orzecznictwa Sądu Najwyższego – sformułowania tego zagadnienia z przytoczeniem wiążących się z nim konkretnych przepisów prawnych oraz przedstawienia argumentów świadczących o rozbieżnych ocenach prawnych (zob. m.in. postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 25 maja 2021 r., II CSK 96/21). Występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego w zasadzie powinno spełniać wymagania stawiane zapytaniu przedstawianego przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c.), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia SN: z 24 października 2012 r., I PK 129/12; z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15). Co więcej, przedstawione istotne zagadnienie nie może być pytaniem o trafność stanowiska Sądu Apelacyjnego wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem konkretnej sprawy i polemiką ze stanowiskiem Sądów *meriti*, związaną z zastosowaniem konkretnych przepisów prawa.

Natomiast powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących

w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. np. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08; z 24 lutego 2012 r., II PK 274/11; z 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20).

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wskazane przez skarżącego zagadnienia były już przedmiotem orzecznictwa, zatem nie spełniają elementu „istotności” ani „nowości”. Dodatkowo nie zachodzi potrzeba wykładni w postulowanym przez skarżącego zakresie.

Skarżący wskazuje bowiem na potrzebę wykładni przepisów art. 6 ust. 1 Dyrektywy 93/13, art. 65 k.c., art. 358 § 2 k.c. oraz art. 69 ust. 3 Prawa bankowego, w oparciu o wywoły dotyczące konieczności rozróżnienia klauzul ryzyka walutowego od klauzul spreadowych, stawiając pytanie o możliwość wyeliminowania przez sąd obu tych klauzul, doprowadzając do nieważności umowy o kredyt indeksowany w całości. Przy tym skarżący odwołuje się do orzecznictwa, w których stwierdzono, że klauzula indeksacyjna nie określa głównego przedmiotu świadczenia stron umowy kredytu, dążąc do uwypuklenia sytuacji, w której sąd uznaje klauzule spreadowe za abuzywne, zaś klauzule ryzyka walutowego nie. Skarżący odnosi się również do kwestii dotyczących możliwości stosowania przez sąd - w miejsce nieuczciwych postanowień umownych - normy wynikającej z art. 69 ust. 3 Prawa bankowego, wykładni oświadczeń woli stosunku umownego w myśl art. 65 k.c. lub przepisu prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym w postaci art. 358 § 2 k.c.

Zauważyć należy, że przedstawione przez skarżącego przepisy nie powodują wątpliwości wykładniczych, bowiem aktualne orzecznictwo, na które *notabene* Sąd Apelacyjny szczegółowo powołuje się w uzasadnieniu wyroku, rozwiewa w tym zakresie wszelkie wątpliwości. To oznacza, że na etapie składania niniejszej skargi kasacyjnej, wskazane kwestie, zarówno w orzecznictwie TSUE jak i Sądu Najwyższego, zostały wyczerpująco wyjaśnione. Stwierdzić również należy, że przedstawione rozbieżności oraz zagadnienia, są w istocie

powtórzeniem zarzutów apelacji, do których w obszernym i kompleksowym wywodzie odniósł się Sąd odwoławczy.

Sąd odwoławczy stwierdził, że w realiach przedmiotowej sprawy niezasadna jest próba rozdzielania klauzuli ryzyka walutowego i klauzuli spreadowej prowadząca do wniosku, że tylko pierwsza określa główne świadczenia stron, natomiast kwestia tabel kursowych ma znaczenie wyłącznie w zakresie klauzul spreadowych, bez których umowa może zostać utrzymana w mocy. Sąd II instancji zauważył również, że klauzule te muszą być postrzegane jako pewna całość, która wyznacza istotę łączącej strony umowy. Powyższe prowadzi zatem do jednoznacznego ustalenia, że sądy obu instancji poddały ocenie również klauzule ryzyka walutowego, dochodząc do słusznych wniosków o ich abuzywności. W przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, że w umowie nie przedstawiono mechanizmu ustalania kursów przez bank, zatem nie było możliwe poczynienie choćby próby antycypowania sposobu ustalenia kursu w przyszłości czy też weryfikacji zgodności z umową sposobu ustalenia kursu (a w konsekwencji ustalenia wartości świadczenia obciążającego kredytobiorców). Sąd odwoławczy wyjaśnił także, że skarżący przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem USD poprzez wyznaczanie w tabelach kursowych kursu sprzedaży tej waluty oraz wartości spreadu walutowego.

W rozpoznawanej sprawie sądy obu instancji prawidłowo zatem wykazały, że wyeliminowanie postanowień uznanych za abuzywne zawartych przede wszystkim w § 1 ust. 3A oraz w § 10 ust. 4 umowy i dotyczących sposobu przeliczania wypłacanego kredytu oraz sposobu przeliczania poszczególnych rat kredytowych powoduje, iż umowa w tak ustalonym kształcie nie mogła być utrzymana, albowiem nie byłoby znane kryterium, w oparciu o które suma pieniężna wyrażona w walucie polskiej stanowiąca przedmiot świadczenia banku, miałaby zostać przeliczona na walutę obcą, służącą wyliczeniu kwoty kredytu podlegającego zwrotowi przez kredytobiorców, a następnie w konsekwencji ustaleniu wysokości świadczeń kredytobiorców. Brak tych postanowień w kontekście całej umowy skutkował brakiem możliwości jej wykonania w kształcie ustalonym przez strony

Przy tym nie ulega wątpliwości, że stwierdzenie nieważności umowy mieści się w zakresie sankcji, jaką dyrektywa 93/13 przewiduje w związku z wykorzystywaniem przez przedsiębiorcę nieuczciwych postanowień umownych. W tym też kontekście należy rozważać kwestię braku podstaw do stwierdzenia upadku całej umowy kredytu indeksowanego do kursu waluty obcej z wykorzystaniem przepisu dyspozytywnego (art. 358 § 2 k.c.). Modyfikacja umowy poprzez uzupełnienie jej luk byłaby sprzeczna z celem zapobiegania kolejnym naruszeniom, co jest istotą dyrektywy 93/13. Przedsiębiorca, mając świadomość braku sankcji, mógłby w dalszym ciągu stosować nieuczciwe praktyki oraz abuzywne klauzule, bowiem wiedziałby, że jedyną karą byłoby zastąpienie niedozwolonych postanowień innymi, co pozostawałoby bez wpływu na ważność wadliwego stosunku prawnego. Taki wniosek wynika z ugruntowanego orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE, zgodnie z którym, gdyby sąd krajowy mógł zmieniać treść nieuczciwych warunków zawartych w umowach, takie uprawnienie mogłoby zagrażać realizacji długoterminowego celu ustanowionego w art. 7 dyrektywy 93/13 (wyrok SN z 17 marca 2022 r., II CSKP 474/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 44).

Sąd Najwyższy wypowiadał się już wielokrotnie co do zastąpienia nieuczciwych postanowień umownych przepisami prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym lub równorzędnymi. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że konsekwencją stwierdzenia, że dane postanowienie umowne ma charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. jest działająca *ex lege* sankcja bezskuteczności niedozwolonego postanowienia, połączona z przewidzianą w art. 385¹ § 2 k.c. zasadą związania stron umową w pozostałym zakresie (m.in. uchwały Sądu Najwyższego: z 29 czerwca 2007 r., III CZP 62/07, OSNC 2008, Nr 7-8, poz. 87; z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, Nr 9, poz. 56; wyroki Sądu Najwyższego: z 30 maja 2014 r., III CSK 204/13; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17).

Wylimitowanie z łączącej strony umowy niedozwolonych postanowień umownych rodzi zatem konieczność dokonania oceny czy umowa w pozostałym zakresie jest możliwa do utrzymania. Ocena taka musi zostać dokonana *ad casu*. Równocześnie nie można *a limine* wykluczyć, że sankcją zastosowania w umowie

niedozwolonych postanowień umownych będzie bezskuteczność lub nieważność umowy w całości (np. wyrok Sądu Najwyższego: z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22; z 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22). Podobnie nie można wykluczyć, że w określonym stanie faktycznym będzie możliwe związanie stron umową w pozostałym – po wyeliminowaniu postanowień abuzywnych – zakresie.

Także z dorobku orzeczniczego TSUE wynika, że art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, iż warunek umowny uznany za nieuczciwy należy co do zasady uznać za nigdy nieistniejący, tak by nie wywoływał on skutków wobec konsumenta. W związku z tym sądowe stwierdzenie nieuczciwego charakteru takiego warunku powinno mieć z reguły skutek w postaci takiego ukształtowania sytuacji prawnej i faktycznej konsumenta, jakby niedozwolone postanowienie umowne nie istniało. TSUE wykluczył też, aby sąd krajowy mógł zmieniać treść nieuczciwych warunków zawartych w umowach (wyrok TSUE z 26 marca 2019 r. w sprawie Abanca Corporación Bancaria SA przeciwko Albertowi Garcíi Salamance Santosowi (C-70/17) oraz Bankia SA przeciwko Alfonsowi Antoniowi Lau Mendozie i Verónice Yulianie Rodríguez Ramírez (C-179/17), pkt 54 wraz z powołanym orzecnictwem). Oznacza to, że nieuprawnione byłoby zastąpienie przez sąd postanowień niedozwolonych innymi. Możliwość takiej zmiany umowy przez sąd stałaby w sprzeczności z celami prewencyjnymi dyrektywy 93/13 (wyrok TSUE z 21 grudnia 2016 r. w sprawie Francisco Gutiérrez Naranjo przeciwko Cajasur Banco SAU (C-154/15), Ana María Palacios Martínez przeciwko Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA (BBVA) (C-307/15), Banco Popular Español, SA przeciwko Emiliowi Irlesowi Lópezowi i Teresie Torres Andreu (C-308/15), pkt 61-62), gdyż przedsiębiorcy wiedzieliby, że nawet w razie zastosowania klauzuli niedozwolonej umowa zostanie skorygowana przez sąd w sposób możliwie najpełniej odpowiadający ich woli, a jednocześnie dopuszczalny w świetle przepisów o niedozwolonych postanowieniach umownych.

W wyroku TSUE z 8 września 2022 r. (C-80/21, C-81/21, C-82/21, Deutsche Bank Polska i Bank Millennium) wskazano, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, iż stoją one na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym sąd krajowy może stwierdzić nieuczciwy

charakter nie całości warunku umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, lecz jedynie elementów tego warunku, które nadają mu nieuczciwy charakter, w związku z czym warunek ten pozostaje, po usunięciu takich elementów, częściowo skuteczny, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku, który ma wpływ na jego istotę, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego (pkt 64). Odwołując się do swojego dotychczasowego dorobku orzeczniczego, Trybunał określił, że możliwość zastąpienia nieuczciwego postanowienia umownego przepisem prawa krajowego o charakterze dyspozytywnym ma charakter wyjątkowy i jest ograniczona do przypadków, w których usunięcie nieuczciwego postanowienia umownego zobowiązywałoby sąd do unieważnienia umowy jako całości, narażając tym samym konsumenta na szczególnie szkodliwe skutki tak, że ten ostatni zostałby tym ukarany (pkt 67, 71). W razie możliwości stwierdzenia nieważności sąd krajowy nie może zastąpić nieuczciwych warunków (klausul abuzywnych) przepisem krajowym o charakterze dyspozytywnym (pkt 68) czy ogólnym (pkt 77), przy czym kluczowe znaczenie ma wola wyrażona przez konsumenta (pkt 74, 78). TSUE stwierdził również, że „z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi nie wynika, by istniały przepisy prawa polskiego o charakterze dyspozytywnym, mające zastąpić uchylone nieuczciwe warunki umowne”. Jednocześnie podkreślił niedopuszczalność sądowej modyfikacji treści postanowienia nieuczciwego w drodze wykładni sądowej (pkt 79-80). Generalnie zatem w omawianej sytuacji sąd powinien stwierdzić nieważność umowy, jeżeli konsument został poinformowany o skutkach takiego rozstrzygnięcia i wyraził na to zgodę, chyba że wywołałoby ono dla niego szczególnie negatywne skutki.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że postanowienia umowy kredytu walutowego określane jako „klausule ryzyka walutowego”, które wiążą się z obciążeniem kredytobiorcy-konsumenta ryzykiem zmiany kursu waluty i związanym z tym ryzykiem zwiększenia kosztu kredytu, określają główne świadczenia stron. Dla wypełnienia obowiązków informacyjnych przez bank decydujących o ocenie jednoznaczności przedmiotowej klauzuli nie jest wystarczające wskazanie w umowie, że ryzyko związane ze zmianą kursu waluty ponosi kredytobiorca oraz odebranie od kredytobiorcy oświadczenia, zawartego we wniosku o udzielenie kredytu, o standardowej treści, że został poinformowany

o ponoszeniu ryzyka wynikającego ze zmiany kursu waluty oraz przyjął do wiadomości i akceptuje to ryzyko. Nie jest dopuszczalne zastąpienie niedozwolonych klauzul spreadowych innym mechanizmem przeliczeniowym opartym na przepisach kodeksu cywilnego. Zastąpienie takie jest możliwe tylko wtedy, gdy brak zastąpienia pociągałby za sobą unieważnienie umowy w całości narażając tym samym konsumenta na szczególnie niekorzystne skutki, przy czym decydujące jest zdanie konsumenta w tej kwestii. Wskazać należy, że w razie eliminacji klauzul spreadowych, zniesiony zostaje nie tylko mechanizm indeksacji oraz różnic kursów walutowych, ale również - pośrednio - zanika ryzyko kursowe, przez co dochodzi do zmiany charakteru głównego przedmiotu umowy i jej upadku (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 sierpnia 2022 r., I CSK 1669/22). W świetle powyższego uzasadnione jest twierdzenie, że w razie stwierdzenia abuzywności klauzul spreadowych sąd władny jest wyeliminować z łączącej strony umowy o kredyt także klauzule ryzyka walutowego, orzekając o upadku całej umowy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 sierpnia 2022 r., I CSK 1669/22). W przedmiotowej sprawie powodowie konsekwentnie, od momentu wniesienia pozwu do zamknięcia rozprawy przed Sądem odwoławczym, żądali unieważnienia umowy. Wątpliwości nie nasuwała także ich świadomość co do konsekwencji związanych z uznaniem umowy za nieważną.

Powyższe rozważania rzutują także na konieczność stwierdzenia, że przedstawione przez skarżącego zagadnienia nie wymagają dodatkowej analizy. W razie stwierdzenia abuzywności klauzul spreadowych umowa kredytu indeksowanego do waluty obcej nie może być utrzymana jako umowa kredytu w walucie polskiej. Tego rodzaju przekształcenie umowy kredytu indeksowanego w kredyt złotówkowy jest jednak równoznaczne z wyeliminowaniem ryzyka walutowego, charakterystycznego dla takiej umowy, a Sąd Najwyższy wyjaśniał już, że prowadzi to do tak daleko idącego przekształcenia umowy, iż należy ją uznać za umowę o odmiennej istocie i charakterze, co przemawia za całkowitą nieważnością (bezskutecznością) umowy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18). Podobnie rzecz się ma z brakiem możliwości utrzymania obowiązywania umowy kredytu denominowanego po wyeliminowaniu z niej abuzywnych postanowień, w której kwota kredytu wyrażona zostałaby w PLN,

a jego oprocentowanie zostałyby oznaczone z odwołaniem do stawek LIBOR (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 13 maja 2022 r., II CSKP 293/22). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podnosi się również, że umowa kredytu denominowanego po wyeliminowaniu klauzul przeliczeniowych nie może być utrzymana jako umowa kredytu walutowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22). Należy także wskazać, że świadczenie spełnione na podstawie niedozwolonego postanowienia umowy musi być postrzegane jako świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 § 2 k.c. Jeżeli bez bezskutecznego postanowienia umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytodawcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy (art. 410 § 1 w zw. z art. 405 k.c.). Kredytodawca może żądać zwrotu świadczenia od chwili, w której umowa kredytu stała się trwale bezskuteczna (uchwała składu siedmiu sędziów SN z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, nr 9, poz. 56). Stanowisko to jest utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. wyroki SN: z 27 lipca 2021 r., V CSKP 49/21; z 27 lipca 2021 r., V CSKP 40/21, i z 29 lipca 2021 r., I CSKP 146/21; z 30 czerwca 2022 r., II CSKP 656/22, OSNC-ZD 2022, nr 4, poz. 52).

W świetle powyższego Sąd Najwyższy nie dostrzega potrzeby ponownej analizy wskazanych wyżej kwestii. Podkreślenia wymaga fakt, że w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego zawarto rzeczową i klarowną argumentację, z którą nie sposób polemizować. Powyższe prowadzi zatem do wniosku, że skarżącemu chodzi nie tyle o przedstawienie istotnego zagadnienia prawnego czy wykazania potrzeby wykładni przepisów, co o poddanie wyroku Sądu Apelacyjnego ponownej kontroli instancyjnej.

W ocenie Sądu Najwyższego, nie ma też innych okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nie zachodzi nieważność postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. O kosztach postępowania rozstrzygnięto stosownie do art. 98 § 1 i 3 i art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

(J.I.)

[f.n]